

IZHAJA VSAKO
NEDELJO.

Naročnina:

za celo leto D. 40,
za pol leta D. 20,
za četrt leta D. 10
V Ameriko Dol. 3.

Inserati po tarifi.

KMEČKA MOČ

UREDNIŠTVO
in upravnishvo v
MURSKI SOBOTI,
Slovenska ulica 251Rokopisi se ne
vračajo, nefranki-
rana pisma se ne
sprejemajo.

LETO I.

Gospodarski, narodni in kulturni tednik

ŠTEV. 13.

Narodna inteligenca.

Še nikdar na svetu se ni toliko govorilo o narodnosti, o narodnjaštvu, naprednosti, kakor dandanes. Kamorkoli se človek obrne, povsod vidi takozvane „narodnjake“, ki ponosno dvigajo glave pokoncu, se vitežko trkajo na prsi in neustrašeno vpijejo: „Mi smo narodnjaki“.

Človek na tak pogled obstane, se srčno veseli, da smo zares najsrečnejši narod, saj je vse, vse narodno zavedno. Pa kako ne bi bili najsrečnejši, saj so gospodje vsi sami narodnjaki, saj se sami tako imenujejo, da so „narodna inteligenca“.

V pravem smislu pa pomenijo besede „narodna inteligenca“ one gospode, ki so prišli iz naroda, ki govorijo narodni jezik, ki so narodnega duha, ki prostovoljno živijo med narodom, ki širijo med ljudstvom narodno idejo, narodno zavest, izobrazbo, kulturo, ki dvigajo svoj narod moralno, gospodarsko, ki slišijo, ko jih narod kliče, ki v vsakem slučaju nudijo svojemu narodu vsakovrstno in brezplačno pomoč.

Postojmo in se vprašajmo: ali je današnja narodna inteligenca, ki vpije: „Mi smo narodnjaki“ takšna, kakor smo omenili? — Častna izjema marsikateremu, ali mnogim, mnogim nikakor ne! Mnogo naše današnje moderne, narodne, inteligenice sicer vpije o narodnosti, toda njih srce je daleč proč od svojega naroda. Ta inteligenca pri-

diguje o ljubezni, medtem pa podžiga in podpihuje strasti smrtnega sovraštva. Ta inteligenca pozna svoj narod, ko ga treba, ko išče od njega koristi, toda, kadar je narod v nesreči, v nevarnosti, v nezgodi in kliče obupani za pomoč, se obrne od njega, se skrije, da je ubogi narod ne najde... Takšna narodna inteligenca ne podpira nobenih in nikakšnih narodu potrebnih pokretov, ne moralno, ne intelektualno, finančno pa sploh ne... Zato pa rečemo z narodom: Dokler ne bomo videli, da dejansko podpirate narodu potrebne pokrete in s tem narodu pomagate in koristite, bomo odločno zanikali, da ste narodna inteligenca.

Malo požrtvovalnosti, pa je vse dovršeno. Ko narod opazi naša dobra dela, da se žrtvujemo za njegovo dobro, bo sam rekel: „To je naša narodna inteligenca“. Dosti slavnije in častneje bodo tedaj donele te upravičene in resnične besede naroda. Ni narod radi inteligenice, temveč inteligenca radi naroda.

*
Rodoljubi! V interesu našega narodno-kulturnega pokreta Vas prosimo, zahtevajte „Kmečko moč“ povsod: v restavracijah, kavarnah, brivnicah, trafikah etc. Naša sveta dolžnost je, da razširimo „Kmečko moč“, ki ima edini namen, povzdigniti narod gospodarsko, narodno in kulturno.

Kaj je vzrok sirmaštva pri nas.

Kriva je naša stara vzgoja.

Slovenec je stvorjeni za hlapca, Slovenka za sužnjo; drugi narodi so pa stvorjeni za gospode, za grofe, hercege in gospodare. To so vcepili v naše srce, to grdo laž. — Ti, Slovenec, ti delaj od zajtra do večera, ti se mantraj kak živina v krvavom znoji svojega obraza, — a ti grof in herceg, ti pa se vozi v kočijah okoli, ti pleši in se zabavaj, ti Slovenec, ti jej koceni krüh in nezabeljeno hrano, pij z bridkimi skuzami namočeno pijačo, — a ti, grof in herceg, ti se debeli od dobrot, štere ti je pripravo s svojimi krvavimi žüli slovenski rob. — In plača? — *Plača nam je bila dostakrat bič nesmiljenih gospodarov, od druge strani pa zaničevanje: a tót nem ember, to je: Slovenec je ne človek!*

Tak daleč so nas teda vzgajili naši blaženi grofje in hercegi, njüvi pomočnicje in gospodje, da smo mi Slovenci ne ljudje, nego, da smo Slovenci nema živina. Ali je to ne greh pred Bogom in ljudmi? — Je, to je strašen greh, to je v nebo vpijoči greh bio in Bog je že kaštigao te njüv greh. — Kde so zdaj tej grofje in tej hercegi? Odbežali so z naše svete zemlje. Pobegnoli so pred nami, ki smo jim bili rob, mi pa živimo na svojej svetoj slovenskoj zemlji naprej, ali ne več kak rob,

nego vednaki njim, grofom in hercegom, vej so oni nikaj več ne, kak mi: vsi smo ljudje, stvorjeni po božoj podobi, vsi imamo pravico do življenja in to do dobrega življenja.

Dobro, naši grofje in hercegi so zbežali, ali *sad njičvoga včenja* je ešče izda med nami. *Mi Slovenci smo ešče izda preveč ponižni, preveč hlapčevski.* Mi ešče izda ne vemo, kaj so naše pravice in dužnosti. Kak da bi izda trepetali ponižno klečeč s krajščakom v roki pred grofom in njegovimi gospodi. —

Vidite, ta hlapčevska vzgoja je kriva v velkoj meri, da smo dnesden v Prekmurji sirmacije, kodišje, čeravno smo mi ravnotak stvorjeni za srečo in dobro življenje na sveti kak oni, gospodje.

(Dale pride.)

PO DOMOVINI

TEDENSKI KALENDAR

OKTOBER

10	Ponedlek	sv. Frančišek Borg.
11	Torek	sv. Firmin püšp.
13	Sreda	sv. Maksimilijan püš.
13	Četrtek	sv. Edvard (Slavolj)
14	Petek	sv. Kalist papa
15	Sobota	sv. Treza dev.
16	Nedela	19. po Risalah.

Mesec oktober ma 31 dni. V tom meseci se den skrači za 1 vüro in 43 minute.

Pun mesec je 10. ob 10. vüri in 32. min. večer. Vreme bo lepo.

Če se drevje pozno obleti, Huda zima sledi.

10. okt. 1920 so bile volitve na Koroškom, kde je ljudstvo zbiralo med Jugoslavijov in Austrijov.

Cenjeni naročniki! Z dnešnjov številkov „Kmečke moči“ pošiljamo naše položnice, kak smo to že povedali v pretekloj številki, s prošnjov, da izpunite priložene položnice in ž njimi

plačate naročnino na pošti in sicer: Oni naročniki, ki so že plačali Din 10 za četrto leta, plačajo samo šče Din 10, oni pa, ki so šče nikaj ne plačali, pa Din 20 in tak bo naročnina do novoga leta zavsema plačana. — Dug nam narašča, tiskarna terja, mi pa nemamo niti pare, da bi bar nekaj plačali. Jako bi nas zbolelo, če bi nam tiskarna nekoga dneva povedala gor, češ: ar ne plačujete, vam povemo gor in list stavimo. To je gvišno, da bi potem tiskarna nas tožila, či njoj ne bi mogli plačati. Ali ne bi bilo to žalostno, da z vsov močjov delamo za svoj narod, te pa bi šče mogli iz svojega plačevati? Zato Vas vse šče ednok prosimo, ne čakajte duže, nego zraven plačajte upravičeno zaproseno naročnino.

Prenovitev Murske Sobote.

Če pregledamo zgodovino vseh vekov, opazimo to, da vse občine, vsa mesta so vsikdar hrepnela za tem, da bi se *prenovila* in kak najbolje *razširila*, ar s tem se je zdigavala tudi njihova kultura, gospodarstvo in čast. Bile so občine, ki so *zastonj* ali po jako *nizkoj ceni* davale posameznikom stavbene parcele, kde si je potem dotičnik postavlo mesti primerno zgradbo — hišo. Ali naša Murska Sobota, ki je centrum našega lepoga Prekmurja, *ne pozna* takše zgodovine?? Ali ne bi bilo lepo, če bi si naša centrala tudi kaj takšega zmisllila in začnola? — Ne samo lepo, dužnost bi bila!!

Meščani Murske Sobote!

V interesi celoga Prekmurja, posebno pa v interesu Murske Sobote same je naša sveta dužnost, da se zraven z vsemi močmi začne s pozitivnim delom, da se naša Murska Sobota razširi in prenovi, da postane častna in vredna prestolica našega lepoga in zelenoga Prekmurja.

Dar. V nedeljo smo dobili od ednoga prijaznoga gospoda in poštenoga našega naročnika Din 20 podpore. To je prva

podpora, štero smo sprejeli. Bog plačaj!

Bratonci. V pretekloj tedni so mrli pri nas Ivan Novak, posestnik, mož naše babice. Eden den pred smrtjov so šče siromak zdravi delali na njivah, kde njim je ednok samo prišlo slabo, da so jih že domo morali pelati. Zraven so njim pripelali zdravnika in spoved. Kda so spoved opravili, so zraven zaspali. Zapustili so ženo in deco. Naj počivajo v miri!

Gančani. V nedeljo, dne 2. t. m. smo pokopali ženo našega župana, g. Jožefa Maučec, ki je po dugom zdravljenji itak morala podleči smrtnomi betegi. Ostalim naše sožalje!

Murska Sobota. Dne 29. sept. se je pri štedilniki (šparhati) vüžgala obleka 8 let staroj deklici, Mariji Drvarič, štera je zavoljo prevelkih opeklin šče tisti den vmrla v našoj bolnišnici.

Sotina. Mekič Štefan, kolarski vajenec, se je pri svojem deli tak vsekeo v levo roko, da so ga zraven morali odpeljati v Mursko Soboško bolnico.

Ogen v Rakičani. V torek večer okoli pol 6. vüre je nastalo ogen pri g. Štefan Pertoci, posestniki v Rakičani. Zgoro je rušt na štalah in gospodarskom poslopji. Samo dobrim ognjegasilcom se ima zahvaliti, da se je ogen bolje ne razširo. Kvara je jako dosta, ar je zgorela vsa krma na štalah in vnogo drugoga. Živino in drugo so rešili. Vzrok ognja neje znani. Najbolje čudno je to, kak ljudje pravijo, da je na tom mesti že štirikrat ogen bio, dvakrat vsikdar te, kda je v Törnišči senje bilo. — Bilo bi jako dobro, če bi se naši gospodje poslanci pobrigali, da bi nesrečni pogorenci dobili kakšo podporo.

Lipovci. Tri leta star deček, sin Ivana Horvat, si je potro pravo nogo. Maloga so odnesli v bolnišnico v Mursko Soboto, kde njemi vračijo nogo.

Krnci. Škrilec Evo, 46 let staro žensko so preminoci mesec pripeljali v bolnišnico, ar jo je

njeni sorodnik zbio. Kda je ozdravila in prišla domo, jo je drugoč tak zbio, da so jo nazaj v bolnišnico pripeljali.

Ižakovci. Imeli smo priliko opaziti v „Kmečkoj moči“, da se včasih zavzemate za našo občino zavolo regulacije Müre. Ar Mūra itak neprestano naprej dere in kopa, bi prosili, da bi tečas sploj pisali in se trudili za nas, dokeč se ne začne s popolnim būranjom.

Mala Nedelja. Tū imamo navado, da po rani sv. meši gremo na pošto, kjer tak po vrsti dobimo na nas naslovljene stvari. — Kak navadno, sem tūdi preteklo nedeljo ša na pošto, da bi doba, kaj je mojega. Na naši slavni pošti nas je b'lo puno, ker smo čakali, da nas zdaj pa zdaj zazovejo gospod priftrogar in izročijo težko čakano pošto. Ker na mene dolgo ni priša red, sem ves nevolen pita mojega prijatela, kaj je temu vzrok, da nas je danes telko na tej prešmentani pošti, da niti prostora ni. — Če ti ne veš, kaj je to za ene? To so naročniki „Kmečke moči“, ki izhaja v Murski Soboti, jaz tūdi to čakam, — je odgovoro moj prijatelj. V tom časi je moj sosed do bo „Kmečko moč“ kero sem mu jaz potegna in nisem pūsta z rok, dokler je cele nisem prečita. To pa že, sem si misla in „Kmečka moč“ mi je vedno hodila po glavi. Popoldne sva z mojoj staroj ženkicoj šla v gorice, kjer sva našla več dobrih znancev, ki so prebirali in zobali sladko goriško grozdje. — Saj grozdje je za ženske, hodi mo rajši v pivnico, sem nago varja. Znanci so se zadovoljili z mojim predlogom, zato smo takoj krenili proti pivnici, iz kere nam je že od daleč dišala zlata vinska kaplica. V pivnici smo nič ne b'li zbirčni, iz vsakšega pūčla smo si privoščili. Zdaj sem jaz začea razlagati o „Kmečki moči“, moji znanci pa so me molče poslušali. Nazadnje smo sklenili, da vsi, ki smo tū, takoj

naročimo, meni pa so dali nalog, da moram pisati na upravništvo. — Cenjeni gospod urednik! V smislu pooblastila mojih znancev, katerih naslove Vam v prigibu pošiljam, Vas prosim, da nam vsem šestim takoj pošljete Vaš list „Kmečko moč“, kerim priložite tūdi položnice, da plačamo naročnino. Pūrgar: F. . .

Iz Goričkoga. Dolgo časa smo stali ob strani in gledali novi pokret, katerega ste započeli Vi, nekateri idealni „mladini“. V začetku so se nam pojavljali različni dvomi, da ste strankarski, da delujete za denar za gotovo stranko. Ta dvom je bil deloma upravičen, ker ste začeli izdajati „Kmečko moč“ baš pred volitvami, ko se navadno pojavlja toliko novih listov različnih strank. Toda ta obsodba ali bolje dvom danes ne obstoji več. Mi danes vidimo, da so z „Kmečko močjo“ nastopili mladi, idealni prekmurski „mladini“, ki so započeli s svetim nacionalnim delom — daleč od strankarske gnojnice, med svojim kmečkim ljudstvom — to in onstran Müre. Nastopil je mlajši — prosvitleni rod, katerega je naše ljudstvo zastoj čakalo že sto in sto let. Delovati hoče za gospodarsko in kulturno povzdigo slovenskega ljudstva, vzgojiti ga nacionalno, porušiti staro mejo Muro, združiti vse Slovanske brate duševno in miselno. Vzgojiti med Prekmurci nov, idealni rod, ki bo pripravljen za svoje nacionalne ideale potegniti nož in ako treba, žrtvovati življenje. Dragi „mladini“, idealisti, Vaše delo je sveto in težko. Vidimo že danes polno sovražnikov, ki ne morejo viditi Vašega poštenega dela, Vas napadajo v svoji zaslepljenosti. Ne brigajte se za nje! Junaško prenašajte njihove napade in z železno vstrajnostjo nadaljujte započeto delo! —

Goričanec.

Mariborsko porotno sodišče je dne 27. sept. obsodilo na smrt na vešalih Ladislava Tót iz Pince. Pred dobrim letom je

Tót razmesaro svojo ženo, ar jo je sumo, de njemi je nezvestna. Zakonski par Tót je živo v zakoni samo edno leto. Žena, štera je bila v drugom stani, je najšla strašno smrt pod možovim nožom, mož pa bo končao svoje življenje na vislicah.

V Srbiji je nekša ženska porodila dete z dvema glavama. Dete je živelo samo 18 vtir.

Beltinci. Čast nam je naznaniti, da je odišeo iz Beltinec g. Oprešnik, komandir žandarmerijske stanice. Edni pravijo, da je prej šo na sodnijo prakticirati.

Naše babice. Preminoči teden so dobile nešterne babice poziv od srezkoga poglavarstva v Dolnji Lendavi, v katerom se je v smislu čl. 12 pravilnika za babice pozivlje, da naj zraven vložijo prošnjo opremljeno s predpisanimi dokumenti na pristojno oblast za osebno in krajevno pravico. — Kar se tiče zadnjega odstavka poziva, ki govori o krajevni pravici, je tako ne jasno, da babice sploh ne vejo kaj to pomeni, vsled česar si tudi ne vejo sestaviti tozadevne prošnje. Bilo bi priporočati da se njim jasno navede, kar se od njih zahteva. — Nezadovoljnost vlada med babicami tudi vsled tega, ker niso vse babice dobile omenjenih pozivov. Kaj mora biti na tej stvari? — Zelo dobro bi bilo, da bi se našel neki modus po katerem bi se že enkrat ugodno rešila vprašanja in mizerno stanje naših babic.

Rakičan. Te dneve smo si pogučavali, da bi radi na skupni naslov naročili „Kmečko moč“. Zato zraven, da poberemo naročnino od bodočih naročnikov, jo pošljemo notri.

Bogojina. Pri nas je dosta bokše od tistoga časa kak je konec volitvam. Ponosno lahko čtemo „Kmečko moč“ od štere smo se prepričali, da v istini neje strankarska, kak so nam to pred volitvami nešterni pravili in naše ljudi sagali. Mi smo si pa mislili, da ima laž kratke noge, obrekovanje pa nikšega uspeha, Prepri-

čani smo, da se „Kmečka moč“ lepo razširi po našoj fari.

Slovenijo je obiskao premišniti teden glavar srbske pravoslavne cerkvi g. patriarh Dimitrije. Ogledao si je Rog. Slatino, Maribor, Celje in Ljubljano. V Ljubljano je pa sprejeo žalostno vest, da njemu je v Beogradu vmrla sestra. Patriarh se je jako lepa izrazila o Sloveniji in Slovincih, kde je imao prijetno bivanje.

Kama bodo selili stari železniški most? Kak je znano bodo pri Veržetu delali novi železniški most. Ne je ešče znano, ka bo s starim mostom. Prekmurje ma strašno slabe prometne razmere z ostalov Slovenijov zavolo Mure. Ali ne bi bilo dobro, če bi stari most postavili ali pri Petanjci ali na Bistrici? Prizadete občine, naši trgovci in nazadnje celi prebivalci Prlekije ne zamudimo prilike, zahtevamo novi most prek Mure! Tudi oblastva naj učinijo svoj korak!

Igra narave. Z Hotize nam pišejo: Čeravno smo v oktobri se je v ednom sadovnjaki razcvela mlada jablan. Ima do 50 cvetov.

PO SVETI

Vadlinga. Komaj 17 let star dečke se je vadlao za vekšo šumo penez, da v ednoj vuri pokadi sto cigaret. Vadlingo je dobo, a za malo časa je vmro na zastrupljenji z duhanom.

POLITICNE NOVOSTI

DOMAČE.

Beograd. Velka pogajanja se vršijo med strankami, šterih namen je to, da bi kak najvejšo moč spravile vküper i tak držale vlado ali prišle do vlade. Kak pišejo listi so se te dneve najbolje pogajali voditelji strank gg. Radič, Pribičević in Davidović.

SVETOVNE.

Čehoslovaška in Nemška pogajanja zavolo trgovine se te dneve končajo, z najbokšim uspehom.

Italija hoče mučiti slovenski živelj. Strašno preganjanje slov. tiska v Italiji. Razpuščena slovenska kulturna društva. Italijanska fašistična vlada je prestopila vse meje obzirnosti do slovenske manjšine. Vsak dan je kakšen slov. list ali kakšno slov. društvo njena žrtev. V vsem, kar je slovenskega, vidi Italija nevarnost, zato hoče uničiti vse kar ni fašistično. Razpuščena so že skoro vsa slov. kulturna društva. Pol milijona Slovanov v Italiji kmalo več ne bo imelo svojih novin. Tako besni fašizem in vihti svoj bič nad Slovani, ki so obsojeni na narodno smrt. Začela so se preganjanja slovenskih duhovnikov in učiteljev. Vse, kar ni fašistično, mora bežati pred krutim nasiljem fašizma. Zdi se pa, da so to zadnji izbruhi fašizma, pod katerim se že kopa jama, v kojoj bo živ pokopan.

Turčija in Perzija. Med tema državama se sploh nekaj kühä. Zadnje dneve poročajo, da je med njima prišlo do velikih bojov.

Izvrsten tovarj.

Ne trbej meni vašega zlata, rajši mi dajte staro casarico, da jo nazaj domo odpelam.

Hujdiče so se malo spogledali te pa so enoglasno sklenoli, da nje mi dajo staro casarico, naj je samo pri meri pusti, da nede kapele zida, ar se njim je to vidlo najvejša muka.

Laci je girdavo pozdravo staro casarico, jo posado na voz in kak blisk odleto s starov proti domi. Ne je šče bio na edne vgunjaje in hujdičom je že žao bilo, da so njemu dali to staro grešnico. Sram jih je bilo, da so se tak friško zosagali ednoga navadnoga človeka, zato so za njim poslali ednoga premetenoga vrageca, šteri je meo zapoved, da mora staro casarico na vsak način nazaj prignati. — Dohitevši tovarja,

je pravo hujdič :

Prešmentani človek, daj nam nazaj staro grešnico, mi smo si premislili to delo.

Nikdar več je ne dobite, — je pravo Laci.

Znate kaj, človek ? Napraviva edno stavo, šteri gvini, tistoga bo ta stara baba, — je pedlagao vragec.

Dobro. Staviva se, — je zamrmrao Laci.

Stavka naj bo sledeča: Midva se staviva na bežanje, šteri šteroga povrže, tisti de si gnao casarico, — je pravo hujdič.

To je roka, pa nej svinska taca. Drži !

Te pa hajd, začniva !

To ti naprej povem, da ti, vragec, zgubiš stavo, ar moj sedem tje-dnov star bratec bolje beži, kak ti. Če bi pa jaz sam bežao, te pa te tak more hujdič vzeti. Zato, ar se mi

mi miliš, da imaš familijo, ti telko prizanesem, da ne bom jaz bežao, nego moj bratec.

Naj vidimo.

Laci pa v tom hipi spusti onoga zavca, ka ga je tam v logi v ednom grmi zgrabo in začnola sta bežati. Zavec je bežao, kak blisk, ubogi hujdič pa je naskori obnemogeo. Šče niti par minut nesta bežala, je zavec tak povrgeo hujdiča, da ga je komaj bilo videti.

Osramočeni se je vrno hujdič, Laci pa je nadaljeval svojo pot. Pa komaj je prišeo na edno pošto, ga je že pa drugi hujdič dojšeo. Te peklenki poslanec je bio jako močen, da je v ednoj roki držao sedemsto kil žmeten kij. Hujdič je stavo Lacija in njemu pravo :

Niti stopaja naprej ! Daj mi sem staro casarico, da jo nazaj v pekeo odnesem, ar je to velka grešnica in

Francija in Rusija. Francoska vlada zahtevle od Rusije, da naj odpokliče svojega poslanca Rakovskega iz Pariza. Rusija pa pravi, ka bo to začetek popolnega pretrganja zvez med obema državama.

POUČNO

Domača vzgoja.

4. Igre in igrače.

Z igrami zaposlimo dete in njegovo domiselnost (fantazijo). Najboljše je, če damo detetu samo predmete, s šterimi se naj igra (n. pr. pesek, papir, ilovico). Iz peska po svoji fantaziji oblikuje pecivo, vrt, rudnik, stüdenec, jezero, potok itd.; take igrače zaposlijo stvarjajoče mišljenje deteta. Največ kuplenih igrač ne da za to prilike in samo tak dugo zaposli dete, dokeč ne razdere igrače. Izmed igrač so samo tiste dobre, štere se ne dajo prosto oblikovati, n. pr. kamenčki za zidanje, kocke za zložitev kake slike, za vekšo de-

čo ročna tiskarna itd. Naednok pa dete ne sme imeti dosta igrač.

Kda se že nekelko utrdi čüt skupnosti in družabnosti (od 10—12 leta naprej,) se dec radi igrajo v družbi in to takša igre, šterih je gonilna sila tek-movanje. Te igre so važne za izoblikovanje značaja-karakterja, ki se mora podvreči volji drugoga, ali pravilom, štere so sküпно sestavili. Kdo pa toga ne obdrži, ga izklüčijo iz igre. Ar si pa dete želi igranja, čüti, da se mora podvreči. Torej si disciplinira voljo. Tiste igre, v šterih je dobiček nagrada düševnih ali telesnih priličnosti, so dodre. Ne smemo pa dovoliti, da bi je pre-tiravali zato, ar jako otrüdijo telo in düšo, mesto, da bi osvežile.

Izmed sküпnih iger so posebno one dobre, pri šterih se znanje deteta vekša tak, da on toga niti ne opazi. Prilicne pa dobre so tüdi takše igre, štere razvijajo sposobnost mišljenja (mlin, ovca pa volk itd.) Manjšo vrednost pa imajo one igre,

štere so odvisne od slučaja ali sreče (konjske dirke, ki se igrajo z kockami). Te igre dosta-krat jako radi imajo, pa so nevarne, ar povzročajo strastno igranje. Od sreče odvisne igre ne osvežijo deteta, ar držijo nje govo düševnost v velkoj napetosti in nervoznosti (razdražljivosti).

(Sledi.)

Za lovce.

Uradni list ljubljanske in marib. oblasti prinaša v svojoj 98. številki, z dne 22. septembra uredbo marib. oblastne skupščine o oblastnt taksi za lovske karte. Po toj uredbi se plačuje 100% oblastna doklada k državni taksi. To takso pobirajo srezka poglavarstva, ki ne smejo prle izdati lovske karte, dokeč neje ta taksa plačana.

Občinska uprava.

Iz merodajnih mest smo zvedeli, da se bodo itak to jesen vršile občinske volitve tüdi pri nas v Prekmurji. Kda to piše-

more delati pokoro za svoje vnoge in strašne grehe. Če mi pa prosto-voljno ne daš stare, te pa se dajva za njo. Šteri više lüčij te sedemsto kil žmeten kij, šteroga jaz držim v levoj rokí, tisti bo meo starko. Ti je tak povoli?

Jaz sem popolnoma zadovoljen s tem, ka mi praviš. Ti lüči prvi, -- pravi Laci.

Hujdič je malo okoli obrno kij, te ga pa s takšov silov lüčo proti nebi, da je vse zagrmelo in je komaj sedmi den nazaj dol spadno.

No, zdaj pa ti lüči, -- je smeš-ljivo pravo hujdič.

Laci zgrabi za kij, da ga pa sirmak nanč genoti ne mogeo, samo je jako proti nebi gledao.

Ka pa tak proti nebi gledaš?-- ga ves nevolen pita vrag.

Koga? Gledam, če bi mogeo svojega brata zapaziti.

Če ti maš v nebesaj brata?

Imam, imam; on je kovač svetoga Davida. Njemi gor poženem te kij, da žnjega dosta malih pušic napravi in jih spomeče na po sveti hodeče hujdiče.

Smrtni strah je zgrabo hujdiča, zato je spadno na kolena, roke gor zdigo in tak proso Lacija, naj püsti kij primeri in ga ne požene v nebesa, rajši naj staro casarico pelja, kama jo šče.

Laciji več neje trbelo praviti. Hitro je skočo na voz, konje pognao v beg in vraga püsto v logi, kak negda sveti Pavel Italjane.

Hujdič je ves prestrašeni prišeo nazaj in sicer brez casarice. Kda je peklenska vrata odpro, so njemi vsi vrageci proti pribežali in ga sumljivo spoglejüvali, misleč sami pri sebi, kak je denok to mogoče, da je te drügi poslanec tüdi brez casarice pri-

šeo nazaj. Molčeč je stopao naprej, drügi pa ravno tak za njim. Vsi so šli v posvetovalno dvorano, kde so si vsak na svoj stolce doli sposeli. Dugo je bilo vse tiho, ar ne bilo nikoga, šteri bi začno gučati. Naednok stane gor tisti hujdič, šteri je dobo nalog, da mora casarico nazaj pri-gnati in začne razlagati, kaj je vse doživo na svojem potüvanji. Vsi so se čüdivali njegovim doživljajom. Ednim se je malo ne pamet zmešala od velkoga straha, drügi pa so nanč z mesta ne mogli, tak so se jim kolena trosila. In kakšte bi radi nazaj v roke dobili staro grešnico, itak v celom pekli neje bilo takšega junaka, šteri bi vüpao iti za Lacijom, da bi njemi casarico z rok strgao.

Tečas, kak se hujdiče sestanek meli v pekli, je Laci srečno prišeo starov casaricov v glavni casarskj varaš. (Dalje pride.)

mo, so mogoče že razpisane. Ar smo mi Prekmurci do zdaj sploh ne vidli in imeli takše vrste občinskih volitev, kak majo biti prišestne, smo se odločili, da na kraci opišemo, štero bo vsakšemi volilci, posebno pa občinskim uradom jako prav prišlo.

Ka so občinske volitve? Občinske volitve so to, da si občanarje prostovoljno, po svojem prepričanju izmed sebe odberejo predpisano število občinskih odbornikov (poglavarov) in namestnikov in jim stem dajo punomoč, da v njihovem imeni opravljajo občinsko gospodarstvo ter pravnomočno zastopajo očino pri oblastvi.

Što ima pravico voliti? Pravico voliti imajo vsi moški, ki so stari 21 let in so vpisani v volilni imenik. Vsaki mora sam osebno iti volit.

Što pa smej biti voljen ali koga smemo voliti? Za občinske odbornike ali namestnike smejo biti izvoljeni moški, šteri imajo pravico voliti in ki so dopolnili 24. leto in če biva jo v občini bar edno leto.

Kelko odbornikov in namestnikov se voli v občini? V občinah se volijo občinski odborniki in namestniki po števili prebivalstva in sicer:

do 500 prebiv.	7 odb.	in	3 nam.
„ 1000 „	9 „	„	4 „
„ 2000 „	17 „	„	17 „
„ 5000 „	25 „	„	25 „
„ 10000 „	33 „	„	33 „
„ 20000 „	37 „	„	37 „
„ 40000 „	41 „	„	41 „

s 40.000 ali več prebivalcov se pa voli 49 odbornikov in 49 namestnikov. Za račun števila prebivalstva vala zadnje ljudsko štetje.

(Dalje pride.)

S M E S N I C E

Sodnik: Ali ste ne opazili, da vam hlapec polleta kradne iz kleti vino?

Vinotržec: To ne bilo mogoče, zato, ker si je tovaj nos barval na belo.

Halo, mamica, kupite kaj, imam fino platno.

„Od vas že ne, ker imate kratek meter.“

„Kratek meter? In če je kratek, pa je zato bolj debel.“

Župnik: Martin, Martin, si že pa pijan? Da se ne sramuješ, vsaka živina zna vendar, kedaj ima zadosti“.

Martin: Ja, ja, gospod, ko jaz vodo pijem, tudi znam, kdaj imam zadosti“ . . .

Znaš, da ženske vekšo bolečino zdržijo, kak moški.

Kdo ti je to pravo, doktor?

Ne! — Moj čevljar.

Koroški plebiscit.

To sta dve reči, šterivi pri nas v Prekmurji niti jako ne razmimo, bar večina naroda ne. Pa itak sta tevi dve reči tak svetivi, da jih moramo vsi, tudi mi Slovenci v Prekmurji s pobožnim spoštovanjem izgovoriti.

Koroško se zove ona lepa dežela tam prek Maribora, odzaja za tistimi bregi, štere mi iz Prekmurja tak lepo vidimo proti Maribori, posebno, kda sunce zahaja. Tam za tistimi bregi so ešče vekši, več jezero metrov visiki bregi, poraščeni z lepimi zelenimi logi, na vrhi pa se jim blišči pozimi in poleti beli sneg, kak deviški venec. Vmes med temi bregi so lepe vesnice in varaši, v šterih živi že prek jezero let zdravo, lepo, pridno in vsikdar veselo ljudstvo; gučijo pa slovenski, ravnotak lepo in milo slovenski, kak pri nas, v našoj tepoj Slovenskoj krajini.

Ar je pa ta dežela tak lepa in bogata, se lje selilo v njo vsikdar več tujcov, posebno Nemcov, šterim je država, stara Avstrija, dala lepe šole gorpostaviti in jim je na vse strani pomagala tak, da so Nemci kak bogataši in močnejši, začnoli preganjati Slovence.

Tak se je zgodilo, da je po končanoj svetovnoj vojni bilo narodi na Koroškem na prosto dano, da smejo glasovati, če ščejo pripadati Avstriji ali Jugoslaviji. Takše volitve se zovejo plebiscit. Te volitve so se vršile v nedeljo, dne 10. oktobra 1920. leta. Nemci so z velkov agitacijov in s penezi par glasov več dobili, zato je morala cela lepa slovenska Koroška dežela s sto in sto jezeri Slovincov ostati pod mačehov Avstrijov. Zdaj jim je že žao, žao celo Nemcom, da so se dali premotiti od penez in glasovali za Avstrijo, kde se jim vnogo slabše godi, kak nam, ali zdaj je že kesno.

Tisto nedeljo, 10. oktobra 1920. leta je žalostno jokao celi milijonski slovenski narod za žgubljene, za par Judašovih krajarov odane slovenske brate in sestre v nemškem robstvu. —

Tudi mi se spominjamo teh naših zaslužjenih in žalostnih bratov in sester tam v tistoj prelepoj slovenskoj deželi prek Maribora in tudi mi tu pri Muri v Slovenskoj krajini prisegamo, da bomo delali in molili sveto molitev za naše koroške brate in sestre, posebno vsakši večer, kda nas krvavo sunce na zahodi spominja: Tu trpijo in čakajo tudi od vas, prekmurški Slovinci, zaslužjeni koroški bratje in sestre, pomoči in slate slobode.

* * *

Tisti je naš prijateo, što šče osrečiti naš narod na tom in ovom sveti.

* * *

Če spoznamo, da je kaj dobro, ne smemo nikdar od toga odstopiti.

Što ljubi svoj rod,
podpira „Kmečko moč“.

H. B. Jesen.

Zunaj je jesen . . .

Zdi se mi, da noč nikoli ni bila tako lepa kot sedaj, ko jo gledam v pozni uri z okna, poplavljen s pospano mesečino. Ni bila nikoli za me tako mehka in dobra, nikoli tako, kot sedaj, to jesensko noč.

Preveliko bogastva je tam zunaj, preveliko skrivnosti, ki je globoka kot človeška duša . . . Gledam z okna rumeno goro — gozd, ovenelo, suho, rjavo listje dreves, težko mi je v duši in otožne so moje misli na mladost, življenje in svet . . .

Ta jesen prihaja v mojo dušo . . . Otožna, vlažna jesen našega življenja. Čujem otožne, trudne glasove duše, ki je mnogo trpela. Prihajajo ti glasovi vedno, vedno bližje, kakor bi jih pričakoval že zdavnaj. Prihajajo in mi vzbujajo stare bolezni in stare spomine . . . Na nebu se iskrijo zvezde v neskončni daljini. A spodaj na zemlji so pokriti vrtovi, holmi in dolge, vijugaste, bele ceste, pokrite z mesečino. A tam na klancih, na cestah in livadah vidim listje mojih dni in zopet me prevzame žalost, brezmejna žalost . . . Spominjam se spomladi, lepe in ljubezni polne pomladi, spominjam se vsega lepega, kar je bilo v tej pomladi, a minulo je sedaj kot sanje, kot kristalne sanje moje otroške dobe. In moja duša je bila nekoč čista in bela kot šmarnica, bila je polna čistoče in smeha; o takrat je cvela v meni pomlad . . .

Tudi poletja se spominjam s njegovimi polji in livadami, polnih razkošnega cvetja, cvetja ljubezni. Vsega se spominjam, solnca, neba, zvezd in radosti . . . In tudi to je minulo, kot sanje. A kam naj skrijem vse to, te nežne in lepe spomine? Kam hočem s svojo pomladjo — s svojimi otroškimi leti? Kam hočem s poletjem — s svojo mladostjo pred otožno jesenjo? . . .

Kam? . . . Ker čutim, da na mojem nebu gori že jesen, bakrena jesen . . .

GOSPODARSTVO

Seme za setev.

Za setev moramo vzeti vsikdar najlepše zrnje, ar je od dobrega semenja odvisna dobra žetev. V prvo vrsti gledajmo, da je zrnje zadosta težko, ar debelo nabito seme lepše izklijie in je odpornejše proti mnogim betegom. Nadalje mora biti čisto in zdravo. Najbolje prečistimo zrnje na trijeri, tu smo gotovi, da ne bomo sejali poleg plevel, kar se inaiči dogaja. Odkod toliki plevel, ki duši posetve, čeravno ne z zrnjom donošen pri setvi. Tak na trijeri očiščeno seme pa mora biti zdravo. Iz krajev, kde rja ali snet pogosto napada, se čuvajmo semena. Ako pa smo sami pridelali betežno zrnje, ga izmenimo ali odprodajmo in poiščimo zdravoga. Tudi zdravo seme moramo osigurati pred boleznimi in zlasti pred snetjo, ki dela v teh krajih precejšnjo škodo. Sneti imamo dve vrsti, ki so vsakšemi kmetovalci tu poznane in sicer prašno in trdo snet. Za obvarovanje, oziroma pobijanje teh bolezni se nam nudi zadnje čase nešteto vrst preparatov; itak bodimo pozorni saj imamo zadnje čase dovolj izkušenj z zdravili, da niso ravno tako hasnovite, kot jih hvalijo gotove tvornice. Vsikdar je vpoštevati le ona sredstva, ki so pri nas že dobro preizkušena. Kak dobri vrstvi proti sneti so se nam do sedaj izkazali galica in Uspulun. Ti sredstvi se uporabljata v tekočem stanji, kar je z ene strani dobro, ar se po takšem namakanji izloči na površji razstopine vse lažje in slabo silje, ki priplava na površino. Z druge strani pa nam daje to delo

več truda in včasih ob deževnom vremeni, ko moramo vsako urico, da posejamo tudi nemožnost sejanja, predno nismo semenja osušili ali obratno ravno za tisti hip pacali. Sūha sredstva so v tom slučaju praktičnejša, ar pacamo ž njimi, kdaj in koliko hočemo vedno sproti. Pacanje z galico se pa ne more več priporočati, ar zgubimo ž njim preveč semenja. Galica namreč zrnje strupi (vniči) in mnogo zrnja, osobito načeto se v klici zamori, da ne vsklije več. Izgūba na zrnji se računa na ta način do 5%, da se pa namakanje vrši preveč časa, nam preide do 25% v izgūbo. Mnogokrat je tožo kmet, da mu je silje ne izšlo, kakor bi moglo iziti in tomi je bilo krivo nepravo pacanje. Mesto galice vzemimo Uspulun in sicer na 100 l vode $\frac{1}{2}$ kg. V to tekočino vsiplimo 100 kg silja, štero dobro premešamo in je pūstimo v vodi bar eno vūro. Vse, ka priplava na površje odstranimo. Priprava z Uspulunom je mogoča pa tudi na ta način, da vzamemo samo po 10 l tople vode, v štero žmešamo 50 gr Uspuluna in z zalivalnikom (škopilnikom) močimo in dobro premešavljemo.

Kak dobra, zanesljiva sredstva, ki se uporabljajo kot prašek sūha imamo: Porzol, Tilantin, Abavit, Germisan itd. Nasedati ne smemo čūdnim imenom, vzemimo Porzol in sicer na 100 kg zrnja 200 gr tega praška. Kak najboljši pa je vendar Tilantin, ki se ga jemlje tudi 200 gr za 100 kg silja. Priprava se izvrši na ta način, da vsipleš na zrnje prašek in vse vkūper dobro premešavleš v gosti, veliki vreči. Porzol in Uspulin se dobi pri Kmet. družbi v Ljubljani ali skladišči družbe v Maribori, Meljska cesta. Tilantin pa v Zagrebi, Gajeva ulica, pri tvrdki Rove.

Najcenejše pride, če naroči skupno več kmetovalcev in sicer če naročimo Porzol naravnost iz tvornice Kaštel pri Karlovcu ali Tilantin iz Zagreba.

CENE OGLASOV:

V oglasnem oddelku stanejo oglasi 1 Din, med tekstom 1.50 Din in „poslano“ 2 Din za vsaki cm². Popusta se da pri 3-5 kratnem oglaševanju 15%, nad 5--krat pa 25%. Cene malim oglasom 10 Din.

Senja:

15. oktobra bo senje v Murski Soboti.

CENE

Penezi:

1 dolar	Din. 56.15
1 av. šiling	„ 8.—
1 čehosl. krona	„ 1.67
1 nemška marka	„ 13.50
1 francuski frank	„ 2.20
1 švicarski frank	„ 10.93
1 italijanska lira	„ 3.08
1 madž. pengő	„ 9.90

Državno 7% investicijsko posojilo Din 84.50 Državna renta za ratno šteto Din 346.—

Blago:

Pšenica nova	Din 290—
Oves novi	„ 180—
Kuruza stara	„ 230—
Pšeno	„ 6—
Jaboke	kg „ 2—

Glasi uredništva:

Prosimo vse cenj. tvrdke: trgovine, trafike itd., katerim pošiljam več izvodov „Kmečke moči“ v kol-

portažo, razprodajo, da nam še ta teden vrnejo vse nerazprodane številke, ki smo je od začetka do sedaj poslali. Za razprodane številke pa prosimo, da nam blagovolite potom priložene poštne položnice nakazati nam pripadajoči znesek, da zamoremo enkrat napraviti natančen obračun. — Kdor želi kjerkoli razprodajati naš list, naj se prijavi v upravi, odnosno naj pismeno sporoči na upravo našega lista. — Gg. poverjenike prosimo, da šče te teden poberejo naročnino, ki jo naj z blokom vred notri pošljejo. Šteri g. poverjenik pa ne bi rad pobirao, naj nam zraven blok vrne, da se ne bomo zanašali.

Podpirajte „Kmečko moč“!

PREKMURSKA POSOJILNICA

v Murski Soboti Zvezna ul. 222.

plača intereš na hranilne vloge
in vloge na tekočem računi

8 do 10%

Posojila daje proti vekslini (kežešom) in gortaboleranji.

Poštni čekovni račun 12628.

V zalogi

so v Tiskarni Panoniji

LOVSKI IN RIBIŠKI ZAKON

za Prekmurje in Medjimurje

nevezan 22 Din

vezan 30 Din

NOVI IMENIK OBČIN V
PREKMURJU

sestavil srezki poglavar Lipovšek

Cena 12 Din

Krstni, poročni, domovinski listi, zadolžnice, potrdila, šmrtoznice i. t. d.

PREPRODAJALCEM POPUST!

TISKARNA

Murska Sobotica

izvršuje vsa tiskarska dela solidno in točno

PANONIJA

Šolska ul. št. 241

izdelujejo se vsa knjigoveška dela najlepše